

**Ministru kabineta noteikumi Nr. 577**

Rīgā 2024. gada 27. augustā (prot. Nr. 33 38. §)

**Vēja elektrostaciju maksājumu kārtība vietējās kopienas attīstībai***Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 22.<sup>1</sup> panta otro daļu*

1. Noteikumi nosaka vēja elektrostacijas maksājumu apmēru vietējās kopienas attīstībai (turpmāk – maksājums kopienai), maksāšanas un uzraudzības kārtību, termiņus, kā arī maksājumu izmantošanas mērķus.

2. Maksājumu kopienai elektroenerģijas ražotājs veic reizi gadā līdz 1. martam par iepriekšējo kalendāra gadu tai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā atrodas vēja elektrostacija vai kuras teritorija ir taisnā leņķī pret krastu no iekšējos jūras ūdeņos, teritoriālajā jūrā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā esošas vēja elektrostacijas robežas (turpmāk – administrējošā pašvaldība). Maksājumu kopienai ieskaita administrējošās pašvaldības tīmekļvietnē norādītajā kontā, maksājuma mērķī norādot vēja elektrostacijas nominālo jaudu un elektrostacijas vai vēja parka nosaukumu.

3. Elektroenerģijas ražotāja pienākums veikt maksājumu kopienai sākas nākamajā gadā pēc elektroenerģijas sadales sistēmas operatora atļaujas par elektrostacijas pieslēgšanu sistēmai vai elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora galīgā ekspluatācijas paziņojuma saņemšanas, un maksāšanas pienākums izbeidzas, kad vēja elektrostacija ir demontēta un demontētās elektrostacijas teritorija sakārtota. Elektroenerģijas ražotājs, kura vēja elektrostacija tiek demontēta pirms nākamā gada maksājuma termiņa, maksājumu kopienai par pēdējo gadu neveic.

4. Maksājums kopienai ir 2500 euro gadā bez pievienotās vērtības nodokļa par katru (arī nepilnu) vēja elektrostacijas nominālās jaudas megavatu.

5. Maksājumu kopienai saņem:

5.1. administrējošā pašvaldība;

5.2. māsaimniecība, kuras nekustamais īpašums – dzīvokļa īpašums, dzīvojamā māja vai tās daļa saskaņā ar normatīvajiem aktiem būvju klasifikācijas jomā – atrodas divu kilometru rādiusā no:

5.2.1. sauszemē esošas vēja elektrostacijas robežas;

5.2.2. punkta krastā, kuru nosaka taisnā leņķī pret krastu no iekšējos jūras ūdeņos, teritoriālajā jūrā vai ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā līdz 25 kilometru attālumā no krasta esošas vēja elektrostacijas robežas.

6. Vēja elektrostacijas robežu nosaka no vēja elektrostacijas torņa projekcijas horizontālā plaknē (uz zemes vai jūras ūdens virsmas).

7. Mājsaimniecības nekustamā īpašuma atrašanās divu kilometru rādiusā nozīmē, ka vismaz 0,001 % no šī nekustamā īpašuma atrodas divu kilometru attālumā no sauszemes vēja elektrostacijas robežas vai šo noteikumu 5.2.2. apakšpunktā minētā punkta krastā.

8. Administrējošā pašvaldība identificē šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētās mājsaimniecības, kuras var atrasties administrējošās pašvaldības teritorijā.

9. Ja administrējošā pašvaldība konstatē, ka šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētajā attālumā ir citas pašvaldības administratīvā teritorija, administrējošā pašvaldība paziņo attiecīgajai pašvaldībai par nepieciešamību identificēt maksājuma kopienai attiecināmo subjektu loku un to maksājuma rekvizītus. Attiecīgā pašvaldība sniedz atbildi uz administrējošās pašvaldības pieprasījumu divu nedēļu laikā.

10. Mājsaimniecībai noteikto maksājumu kopienai saņem fiziska persona, kurai zemesgrāmatā ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu, dzīvojamo māju vai tās daļu, kas nodota ekspluatācijā pirms vēja elektrostacijas būvatļaujas izsniegšanas.

11. Administrējošā pašvaldība 50 % no saņemtā maksājuma kopienai sadala proporcionāli šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minēto mājsaimniecību skaitam un katru gadu līdz 1. jūnijam pārskaita maksājumu attiecīgajiem subjektiem uz viņu norādīto fiziskai personai piederošo bankas kontu, bet pārējos 50 % ieskaita pašvaldības budžeta ieņēmumos un izlieto šo noteikumu 17. punktā minētajiem mērķiem. Ja nav zināms saņēmēja bankas konts, uz kuru pārskaitīt maksājumu kopienai, administrējošā pašvaldība sazinās ar mājsaimniecību un noskaidro maksājuma rekvizītus.

12. Ja vienas mājsaimniecības dzīvojamā māja ir kopīpašums, maksājums mājsaimniecībai tiek vienādās daļās ieskaitīts visu kopīpašnieku – fizisko personu – bankas kontos. Ja pārskaitījums tiek veikts uz personas kontu ārvalsts kredītiestādē, šā maksājuma saņēmējs sedz visas izmaksas, tostarp konvertācijas izmaksas, par pārskaitījumu ārpus Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts.

13. Maksājums kopienai, ko viena mājsaimniecība saņem gadā, ir ne mazāks par vienu minimālo mēneša darba algu, bet ne lielāks par trim minimālajām mēneša darba algām atbilstoši attiecīgajā gadā noteiktajam minimālās mēneša darba algas līmenim valstī.

14. Šo noteikumu 11. punktā minētā proporcija var mainīties, ja mājsaimniecībām paredzētā maksājuma kopienai daļa nav pietiekama, lai mājsaimniecībām veiktu izmaksas vienas minimālās algas apmērā, ar nosacījumu, ka administrējošā pašvaldība saņem ne mazāk kā 10 % no maksājuma kopienai.

15. Šo noteikumu 13. punktā noteiktais minimālais maksājums kopienai, ko saņem mājsaimniecība, var tikt samazināts, ja maksājums kopienai, sadalot to atbilstoši subjektu skaitam un mainot šo noteikumu 14. punktā minēto maksājuma kopienai pārdali, uz vienu subjektu nesasniedz vienas minimālās mēneša darba algas apmēru.

16. Ja pēc tam, kad administrējošā pašvaldība sadalījusi mājsaimniecībām uz tām attiecinātā maksājuma kopienai daļu, radies maksājuma kopienai daļas atlikums, to ieskaita administrējošās pašvaldības budžeta ieņēmumos un izlieto šo noteikumu 17. punktā noteiktajiem mērķiem.

17. Administrējošā pašvaldība no maksājuma kopienai gūtos ienākumus var izmantot šādiem mērķiem pašvaldības teritorijā:

17.1. energoefektivitātes veicināšanai – energoefektīvs apgaismojums, pašvaldības dzīvojamā fonda renovācija, dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu veikšana un līdzvērtīgi pasākumi;

17.2. vides aizsardzības pasākumiem – ielu, laukumu, parku un citu teritoriju tīrīšana, labiekārtošana, uzturēšana, gaisa kvalitātes un ūdens resursu aizsardzība, atkritumu un bīstamo atkritumu, bateriju un akumulatoru, iepakojuma apsaimniekošana, ģenētiski modificētu organismu izplatīšanas vidē un piesārņojošas darbības kontrolēšana, būvniecības ietekmes uz vidi novērtēšana un līdzvērtīgi pasākumi;

17.3. īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumiem;

17.4. pašvaldības ceļu infrastruktūras atjaunošanai un uzturēšanai;

17.5. kultūrvēsturisko objektu un vēsturiskā mantojuma, kā arī dabas vērtību un teritoriju apsaimniekošanas, saglabāšanas un uzlabošanas pasākumiem;

17.6. maksājuma kopienai administrēšanas izmaksām.

18. Administrējošā pašvaldība no maksājuma kopienai gūtos ienākumus primāri izmanto to pagasta teritoriju vajadzībām, kurās atrodas šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētās māsaimniecības, atbilstoši šo noteikumu 17. punktā norādītajiem mērķiem.

19. Maksājums kopienai nav attiecināms uz šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minēto māsaimniecību, ja vismaz viens no tās locekļiem ir attiecīgās vēja elektrostacijas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vai ja māsaimniecība tai piederošo zemi ir nodevusi valdījumā vēja elektroenerģijas ražotājam.

20. Administrējošā pašvaldība uzrauga, lai maksājums kopienai tiktu veikts laikus, un katru gadu līdz 15. jūlijam publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē pārskatu par saņemto un pašvaldības mērķu sasniegšanai faktiski izlieto to maksājumu kopienai.

21. Noteikumi ir attiecināmi uz visām vēja elektrostacijām, kuras ir pieslēgtas elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmai pēc šo noteikumu spēkā stāšanās.

22. Maksājums kopienai ir veicams par vēja elektrostacijas palielināto jaudas apjomu atbilstoši šo noteikumu 4. punktā minētajam apmēram, ja:

22.1. vēja elektrostacijām, kuras ir pieslēgtas pie elektroenerģijas sadales vai pārvades sistēmas pirms šo noteikumu spēkā stāšanās, palielināta jauda pēc šo noteikumu spēkā stāšanās;

22.2. vēja elektrostaciju parkā, kas pieslēgts pie elektroenerģijas sadales vai pārvades sistēmas pirms šo noteikumu spēkā stāšanās, palielināts vēja elektrostaciju skaits.

Ministru prezidentes pienākumu izpildītāja – tieslietu ministre *I. Lībiņa-Egnere*

Klimata un enerģētikas ministrs *K. Melnis*